

Q&A Visitatie bij omgevingsdiensten

Waarom is er start gemaakt met de visitatie bij omgevingsdiensten?

In de afgelopen jaren is gewerkt aan het versterken van het VTH-stelsel via het Interbestuurlijk Programma (IBP) VTH, dat werd geïnitieerd na aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Als onderdeel van pijler 6 van het IBP heeft Omgevingsdienst NL het voortouw genomen in het ontwikkelen en implementeren van een methodiek voor het visiteren van omgevingsdiensten. Meer informatie over het IBP is te vinden op deze [link](#).

Wat houdt visitatie bij omgevingsdiensten in?

Visitatie is een onderzoeksmethode waarbij interviews worden gehouden om het functioneren van een organisatie te beoordelen. Bij visitaties van omgevingsdiensten ligt de focus op leren, ontwikkelen en samenwerken. Een typische visitatie omvat 12 tot 14 diepgaande interviews over prestaties, processen en verbetermogelijkheden. De visitatiecommissie, geleid door een externe voorzitter, beoordeelt de dienst op relevante thema's voor alle omgevingsdiensten.

Wat is het doel van de visitatie bij omgevingsdiensten?

Het doel van het visitatieprogramma is tweeledig:

- Het bevorderen van voortdurend leren en verbeteren met betrekking tot de VTH-processen en de interactie met bestuur, opdrachtgevers en (bestuurlijke) ketenpartners van de omgevingsdiensten.
- Het in beeld brengen van waar de omgevingsdiensten staan in relatie tot hun opgaven en uitdagingen. Beide doelen hebben zowel betrekking op de individuele omgevingsdienst als het collectief van omgevingsdiensten.

Hoe werkt zo'n visitatie?

Bij de uitvoering wordt de visitatiemethodiek gevolgd zoals tot stand gekomen in overleg met het ministerie van I&W, IPO, VNG en andere partijen. In de methodiek zijn de geleerde lessen van uit de visitatiemethodiek van de veiligheidsregio's meegenomen.

Het visitatieproces bestaat uit drie fases:

Fase 0 - Voorbereiding en zelfevaluatie

In deze fase overlegt de omgevingsdienst met het visitatiebureau, voert ze zelfevaluatie uit en houdt ze een intakegesprek.

Fase 1 – Visitatie

De visitatie omvat voorbereidings- en visitatiedagen met interviews. Een rapport wordt opgesteld door de commissie en gedeeld met de directie en het bestuur.

Fase 2 – Opvolging en evaluatie

Na het rapport worden ontwikkelthema's en verbeterdoelen vastgesteld. De commissie evalueert het proces.

Waar vindt men de visitatierapporten?

De Rode draden rapportage is te vinden op de [website van Omgevingsdienst NL](#). De individuele visitatierapporten zijn te vinden op desbetreffende websites van de omgevingsdiensten en op [deze link](#).

Waar staan de verbeterplannen?

De afzonderlijke verbeterplannen zijn te vinden in het document 'planning visitaties' via [deze link](#).

De Rode draden rapportage: wat is dat?

Op basis van de visitatierapporten en de verbeterplannen van de omgevingsdiensten wordt periodiek (jaarlijks) door Omgevingsdienst NL een Rode draden rapportage opgesteld en aangeleverd bij het bestuur. De rapportage wordt voorzien van een overzicht van de voortgang van de uitvoering van de verbeterplannen. De Rode draden rapportage is gebaseerd op de visitatierapporten uitgebracht over de 15 visitaties die in de periode oktober 2022 tot en met december 2023 zijn uitgevoerd. Deze Rode draden rapportage is dan ook op 13 mei 2024 aangeboden aan de staatsecretaris van het ministerie van I&W, en in afschrift aan IPO en VNG.

Is het visitatieproces onafhankelijk?

De onafhankelijkheid van het visitatieproces wordt geborgd door het instellen van een onafhankelijke externe voorzitter van de visitatiecommissie. Daarnaast toetst de Raad van Advies de kwaliteit en onafhankelijkheid van het visitatieproces en doet waar nodig voorstellen voor verbetering.

Is het visitatieproces betrouwbaar?

De betrouwbaarheid van het visitatieproces wordt gewaarborgd door het afnemen van interviews met diverse belanghebbenden, waaronder bestuurders, ambtelijke opdrachtgevers, ketenpartners en een doorsnede van de organisatie. De resultaten worden vervolgens voorgelegd aan de directie om te controleren op feitelijke onjuistheden.

Wat zijn nu de vervolgstappen?

Op dit moment zijn er 19 visitatiebezoeken afgerond. De planning is dat in december 2024 alle 28 omgevingsdiensten zijn gevisiteerd. Dan zal er weer een Rode draden rapportage worden opgesteld over het jaar 2024. In 2025 start de reguliere cyclus en zal elke OD volgens de afgesproken (wettelijk verankerde) frequentie worden gevisiteerd.

Heeft u nog vragen na het lezen van deze Q&A? Stuur dan een mail met uw vraag naar visitatie@omgevingsdienst.nl

Documenten (brochure, handboek, instructie, governance en overzicht visitaties: klik [hier](#) (u vindt de documenten onderaan de webpagina)